

9. 2. 2012

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Poslouchají vaší zaměstnanci hudbu ve služebních vozech? A platíte autorské odměny?

Při provozu služebních vozidel je obvyklé, že zaměstnanci mají možnost použití autorádií v těchto vozidlech. Jedná se o příjemné zpestření pracovního prostředí zaměstnanců. Podle názorů některých osob by však za takové používání autorádií měl zaměstnavatel platit autorské odměny, respektive měl by uzavřít licenční smlouvu s příslušným kolektivním správcem. Není to spíš jen účelový výmysl zaměřený na zájmy vybraných osob?

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

Autorské poplatky za použití autorádií ve firemních autech? Účelové ohýbání zákona

Koncem roku 2011 jsme zaznamenali u našich klientů množící se pokusy společnosti Collective Intelligence a.s. („CI“) o vymáhání autorských odměn od podnikatelských subjektů za to, že jejich služební vozidla jsou z výroby vybavena autorádií, což je v dnešní době naprostý standard. CI tvrdila, že případný poslech rádia zaměstnanci podnikatelského subjektu, a to i bez přítomnosti třetí osoby ve vozidle, je veřejným šířením autorských děl ze strany výše uvedeného podnikatelského subjektu.

Společnost Collective Intelligence a.s. je zástupce kolektivního správce INTERGRAM, který hájí práva výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a výrobců zvukově-obrazových záznamů. Pochopitelně mezi hlavní zájmy kolektivního správce patří získat zdroje finančních prostředků pro osoby, jejichž práva má zastupovat. Avšak v daném případě pokus INTERGRAMU a CI o vymáhání autorských odměn za užívání autorádií zaměstnanci spočívá v účelovém ohýbání zákona, které naprosto odporuje účelu a smyslu zákona a konečně i zdravému rozumu.

Svérázný výklad pojmů „užití díla“ a „sdělování veřejnosti“

INTERGRAM zastoupený CI se ve své snaze objevit nové zdroje příjmů vydal cestou využití určité výkladové nejasnosti v zákoně č. [121/2000](#) Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským („AZ“). Konkrétně velmi svérázným výkladem pojmů „užití díla“ a „sdělování veřejnosti“. Toto úsilí INTERGRAMU celkem očekávatelně vyústilo v plošný odpor podnikatelských subjektů, které logicky namítaly, že, až na výjimky, mezi které patří například taxislužba, vozidla pořizují výhradně k účelu přepravy svých zaměstnanců a zboží. Protože však bez autorádia dnes prakticky nelze vozidlo koupit, bylo by nespravedlivé žádat po nich úhradu poplatků za šíření/užití autorských děl jen proto, že vozidla poslech vysílání umožňují, aniž by veřejné šíření radiového vysílání při své

činnosti reálně veřejně užívaly. V čem spočívá zápletka a jaké je rozuzlení?

Jedním z majetkových práv autora díla je podle ustanovení §12 odst. 1 AZ mimo jiné právo udělit jiné osobě právo k užití díla a podle ustanovení § 12 odst. 4 AZ je právem dílo užit mj. i právo na sdělování díla veřejnosti. Vysvětlení pojmu sdělování díla veřejnosti nalezneme v § 18 AZ, ze kterého je zřejmé, že klíčové pro toto konkrétní užití je definování pojmu „veřejnosti“. Bohužel nic v zákoně už neurčuje, co se rozumí onou „veřejností“.

INTERGRAM se snažil poměrně účelově vyložit, že veřejnost je zjednodušeně řečeno prostým opakem soukromého užití, respektive užití pro vlastní potřebu. Podle tohoto názoru tedy zaměstnavatel umožňující své ohraničené skupině zaměstnanců zapnutí autorádia, přestože to není záměrem zaměstnavatele a ani fakticky nemá na výběr, naplňuje definici sdělování díla veřejnosti.

Taková interpretace však jde proti smyslu a účelu zákona, a to zejména z níže uvedených důvodů.

„Úzce určená skupina osob“ není „veřejnost“

Především zaměstnanci podnikatelského subjektu (zaměstnavatele) tvoří prakticky bezvýjimečně individuálně a úzce určenou skupinu osob. Nejobvyklejší způsoby užití služebních automobilů v praxi pak znamenají, že jedno vozidlo je k dispozici obvykle velmi omezené podmnožině těchto zaměstnanců, často pak pouze jedinému. Zároveň o použití autorádia, tj. o jeho zapnutí a vypnutí jakož i volbě obsahu, nerozhoduje zaměstnavatel – vlastník vozidla, ale právě onen zaměstnanec, kterému je vozidlo poskytnuto k plnění jeho služebních povinností. O takto úzkém a specifickém okruhu osob, kdy se často jedná o jedinou, konkrétně určenou osobu, pak lze těžko uvažovat jako o veřejnosti, zvláště pokud není nijak předpokladatelná vůle zaměstnavatele takové osobě či osobám sdělovat rozhlasové vysílání. Uvedená úvaha je jen podpořena faktem, že podle § 18 odst. 3 AZ se za sdělování díla veřejnosti nepovažuje samotné provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělování. Výslovně tedy nestačí pouze to, že zaměstnavatel provozuje vozidlo vybavené rádiem.

Autorské odměny ano - v případě ekonomického prospěchu

Na rozdíl od koncesionářských poplatků spojovaných se samotnou držbou zařízení, cílem AZ není spojovat platbu poplatků za šíření díla s pouhým potenciálem takového šíření, ale musí dojít na reálný záměr a vůli k veřejnému šíření díla. Takovou vůli zaměstnavatel v drtivé většině případů při provozu vozidel jeho interními zaměstnanci nemá a není důvod ji předpokládat. Za výjimky z tohoto pravidla lze dle judikatury ESD i praxe správců v jiných evropských zemích považovat jen případy, kdy je možné dovodit, že využití rádia/autorádia, kterým dochází k veřejnému šíření díla, může pro provozovatele představovat konkrétní ekonomický přínos. Například řidič taxislužby či hotel umožňující klientům ve voze či na pokoji poslech vysílání tím zlepšuje standard svých služeb, čímž si zajišťuje konkurenční výhodu před poskytovateli bez takového standardu služeb. Toto je obvyklý způsob provozu rádia za účelem dosažení ekonomického prospěchu. Takové případy je však nutno postavit do protikladu k situacím, kdy si zaměstnanec o své vlastní vůli určí, zda si fakticky pro vlastní potřebu poslechne rozhlasové vysílání, byť k tomu použije zařízení ve vlastnictví jiné osoby - jen shodou okolností -zaměstnavatele.

Služební vozidla s autorádií nejsou předmětem autorských odměn

Mj. i díky mediální pozornosti a reakcím oslovených podnikatelských subjektů vydalo Ministerstvo kultury ČR dne 16. prosince 2011 stanovisko, v němž potvrdilo a velmi dobře doplnilo výše uvedené argumenty proti tvrzením INTERGRAMU. V něm se odkázalo jednak na odbornou literaturu, na praxi v evropských zemích i na judikaturu ESD. Přestože výkladové stanovisko Ministerstva kultury není

závazné, je v tomto případě natolik fundované a solidně odůvodněné, že není pravděpodobné jeho zpochybnění v případě eskalace problematiky ze strany INTERGRAMU.

Ostatně 25. ledna 2012 INTERGRAM sám uvedl, že nesouhlasí se stanoviskem ministerstva, ale na druhou stranu připouští, že jej bude respektovat a vrátí již v mezidobí vybrané autorské odměny.

A co Vy? Zaplatili jste INTERGRAMU za svá autorádia? Pokud náhodou ano, chraňte svá práva a žádejte své peníze zpět!

Mgr. Marek Bednář,
advokátní koncipient

Mgr. Ing. Jindřich Jelínek,
counsel

[Glatzová & Co.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Směrnice o transparentnosti odměňování a GDPR: Nové regulatorní paradigma ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Proměna definice závislé práce a konec postihování pracovníků: Analýza dopadů připravovaného zákona o platformové práci](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více](#)

kontrol

- Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu